

que també és *moussi(l)boun* a Niça, i el *TdF* (s. v. *-aloun*) cita *mouyssalhou*, en el roman provençal de Tersin, que es creu del S. XIII.

Com altres noms d'ocells, *moixó* ha esdevingut també la denominació d'un peix: *moixó* cat. or., val. i mall. «peix petit negrenc semblant al xanguet» (Sallent-Griera, *BDC* xi, 58); fa un paper important a la pesca de l'Albufera, en els reglaments de la qual, al Palmar, llegeixo «el mornell del *moixó* no debe prohibirse» i «el mornell del *moixó* se calará 50 m. de punto a punto» (1962); a Eivissa («*muxó*: boquerón», Pérez Cabrero), «en es torrent --- s'hi criaven granotes --- hi feien pescades i es peix era tot *moixó*», JnCastelló (*El Pitiuso*, 1967, p. 26); com assenyala MLWagner (*VRom.* i, 283) és manlleu del cat. el nom sard del «ghiozzo», *maccioni* a Càller, *mattione* en el Logudoro.

DERIV.: *Moixona* 'membre viril'. *Moixonada*; *moixonat*; *moixoner*; *moixoneria*. *Moixonet*.

Amb un canvi de sufix, que no assegurarem que es vagi originar en el derivat *moissonon* (potser dissim. de *moissonon), ja hem vist que *moissala* «cousin, moucheron» ja es documenta en oc. ant., i avui *mouissau* o *mouissal* id. és llenguadocià (*TdF*). Des d'allà això s'estén fins al ross. + *moixal* que he sentit a diversos pobles de la Pna. del Ross., i a Salses (on àqueixa classe de menjança abunda, és clar, més que enlloc del món) em distingien el *mušal* com a denominació del mosquit gros a diferència dels menuts anomenats *mus-kits* com pertot (1960); tanmateix el que usa Saissset és *moixall*: «Malhaja! un *moixall* descarat / pels rideus s'és enforatat: / en fent zius, i zum-zums, tot primer rondineja / ---» (*Catal. d. R.*, 35). Altrament s'estén fins al rodanès; traduït «cousin» a *Mireio*: «Mèste Tamoun —dis— me retire! / Car dóu *mouissau*, ai a vous dire / qu'un gardian camarguén counèis la pogneson» (iv, 45.6); «Cifèr --- vai s'esquihà dins vostro cello / e, s'outo formo de *mouissau*, / sounsounèjà sus lous missau!», *Nerto* (III, v. 301); com també el femení, que tradueix «moucheron»: «qui me darà lis alo / tant soulamèis de la *mouissalo*?», *Calendau* (xii, 4.2).

Amb altres sufixos: *moixarret* 'gafarró' (Ruyra, *AlcM*). *Moixardó* 'insecte semblant a l'aranya' a Súria segons Griera.

Moixeta [fi S. xv, *Somni de Joan Joan*] 'espècie de falcó petit', «*moxeta*, auccell: *halietus, nisus*», *DTO*. 1647, avui mall. i men. («ocell de presa, àliga borda», *DAG*); «mall. *milà-moxeta* = cast. *milano*», *JMBover* (*Not. Isl. Mall.*, ed. 1864, p. 18); a Lluçmajor (*BDLC* xiii, 26); però també és de l'Emp.: «una *moixeta* que estava a l'agoit, aixecà 'l vol del mig d'una olivera, cliquejant sinistrament», Pous i Pagès (*Quan se fa nosa*, II, 166) i del Maestrat: «*Moixeta*, a un colomí vas vui marinada? / Per què ací no 'm portes cogullada?», *Seidia* (75). El masculí *moixet* (cat. or. *AlcM*) s'estén a llengües veïnes, que no semblen haver-lo pres del català: llgd. *mouisset* «épervier, faucon» (Mâzuc, *Le Patois de Pezenàs*), sic. ant. *muschitu* que MLWagner registra en un text de 1519 (*sch* = *š* suposo) i iguala al fr. *émouchet* (*ZRPb*. LXIV, 164).

1 Notant que hi ha alguns casos en aquest glossador

d'omissió de la *i* més o menys comparables, com *toxa* en lloc de *tossia* «manteau». — 2 Aquest sentit de 'bevedor', degué ser pres a la regió bordelesa com a denominació del 'tastador de vins', car d'allà es prengué el cast. antiq. *moxón, mojó*n, «catavinos», «medidor público de vinos», documentat en diversos textos des de 1475 fins a Cervantes, com demostro en el *DCEC*, *MOJÓN*, article on ja parlo de tot aquest grup romànic, i on queden alguns detalls i discussions que aquí no reproduïm.

MOLA, pres del ll. *mōlēs* 'massa, volum o pes grans'. Mot d'ús només modern en català, que solament trobem en frases literàries llatinitzants, de vegades escrit *mole* (la *mola imponent del palau ducal. una empresa de molta mole*); «la *mola* grisa de La Talaià li barrava tot un costat de l'horitzó, però --- la muntanya de Miravet amb el seu castell ---», Coromines (*Silèn, O. C.*, 95b36. «La *mole* gegantina» poesia de 1888 (*AlcM*); no és de fiar la cita d'un text piadós del S. XIV). I en textos naturalístics (la *mole* o *mola* d'un cos químic).

DERIV. també tots cultismes: *Molècula* [1864, mal grafiat *mollècula* Lab. 1864] «partícula molt petita d'un cos» (Fontserè, *CiFiNat.*, p. 21, i s. v.); *molecular* [1864]; *bimolecular*.

Molest [fi S. xv], pres del ll. *molestus* id.: «*molestament*: ab molèstia», JnEsteve (*Li. Eleg.*, m-4-v^o), i *AlcM* en cita dos testimonis dels mateixos anys; poc o molt ja es degué usar abans; d'on, per encreuament amb els quasi-sinònims populars *embull* i *embolic*, ve *embolest* 'destorb, entrebanc, molèstia', que trobo només en un doc. mall. de 1301: «qui en la carrera posarà vinassa, ne fems ne altre *embolest*, que dins cinc dies pus ho haurà posat, ho leu» (*BSAL* xi, 310).

Molestar, del der. ll. tardà *molestare* id.: «--- tan tost deu l'hom tolre / avinentesa a muylor / --- / si-t serà obedient / ensenya-li carà alegre / --- / no li sies mesquiner / ne *molestar* no la vuller, / ne la vuller affigir / continuament de paraules, / ne li sies gatinyós / car fer-l'ies desperar / ---», Eiximenis (prosficat en el *L. de les Dones, EntreDL* i, 176, v. 71); *l'InvlC* cita «que puscats ésser agreujats, *molestats*» en un doc. de 1360, i un altre ex. de 1370. Entrà de seguida, molt més que *molest*, en l'ús comú: «lo Rossinyol / --- fa'l niu tot sol / --- / al cimet d'una branca, / que no l'alcansa aquell que la vol; / si al rossinyol / allí *molestar-lo* algú intenta ---», *MilàF* (*Romllo.*, 659.9); «la riera venint grossa --- causa alguns perjudicis --- en la salut de sos vehins, que solen ser *molestats* de febres ---», B. de Maldà (*Excurs.*, p. 122); *molestador, molestació, molestós*. *Molèstia* [1472] del ll. *molestia* id.: «les tues lletres m'an donat gran *molèstia*, mas no longament ---: acriter coercuerunt», JnEsteve (k-4-c).

Remolest 'aspre, brusc' mall. (no *DFgra.* ni *DAMen.*, però sovint usat per *AMAlcover* etc.): «--- Catalina, no vas bé: es brou de lloca encara li farà més mal de ventre an en Biel---. Però ella no l'escoltà y, embolicant la lloca per les cames y pel bec, perque no escainàs, se n'anà tota *remolesta* cap a la cuina», JnRosselló